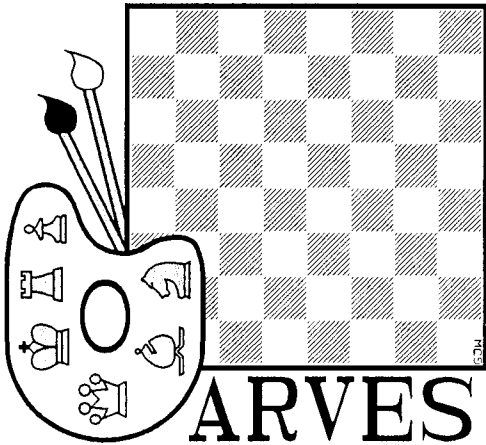

EBUR

Orgaan van de

ALEXANDER RUEB VERENIGING

voor Schaaakeindspelstudie

Kwartaalschrift, 12e jaargang, nummer 1, januari 2000

Redactioneel

door Harold van der Heijden

In het nieuwe jaar, eeuw, millennium, staat er heel wat te doen op eindspelstudiegebied. Volgens sommigen zou er nog maar weinig belangstelling zijn voor ons vakgebied, maar die 'sommigen' staan niet geheel toevallig als zodanig te boek.

Technisch gezien is er een enorme stap voorwaarts nu de 6-stukken eindspelen binnen het bereik komen van de huidige computer-hardware. Als verbluffend voorbeeld kan ik u exclusief een wereldkampioen-compatibel artikel aanbieden van de onderzoekers Haworth en Karrer. En-passant werden trouwens de bekende 5-stukken eindspelen van Thompson (met maximaal 1 pion) aangevuld door alle zinvolle 5-stukken eindspelen met meerdere pionnen. Die zijn raadpleegbaar op het internet (geïnteresseerden kunnen met mij contact opnemen voor verdere details).

Artistiek gezien is er ook het nodige te verwachten binnen ARVES. Met ingang van dit nummer is er een rubriek voor originele studies in *EBUR*. Dit gaat natuurlijk gepaard met een oploscompetitie als volwaardige opvolger van de rubriek (Un)solved Mysteries. Een en ander zal in goede banen wor-

den geleid door Harm Benak. Ikzelf zal als arbiter voor het studietoernooi van 2000 optreden. Graag dus uw originele studies naar mij opsturen! En u heeft nog heel wat meer te componeren, want op de binnenkant van de achterkaft vindt u twee belangwekkende toernooi-aankondigingen.

Hopelijk komt er voor die 'Eeuw-Eeuw' heel wat meer binnen dan voor ons ARVES-jubileum toernooi. In dit nummer treft u daarvan de voorlopige 'award' aan. Het verbinden van een thema aan ons jubileumtoernooi is bepaald geen goed idee gebleken. Het doel daarvan was om nieuwe-lingen aan te zetten tot het maken van een studie. Bovendien zou daarmee worden voorkomen dat componisten hun 'overgebleven studies' zouden insturen (alhoewel mij nog steeds onduidelijk is wat daar nou tegen is). Het resultaat is helaas een geringe deelname van matig niveau en nauwelijks nieuwe componisten.

Ook historisch gezien laten we ons niet onbetuigd. In het Italiaanse compositietijdschrift *Best Problems* (nummer 11 en 12) verscheen in 1999 een interessant artikel in het Italiaans over de Modenese school. Met

dank aan Mr. Veneziano en redacteur Mr. Antonio Garofalo, kunnen wij u een Engelse vertaling aanbieden.

Onze vaste schrijvers Wouter Mees en Alain Pallier laten zich weer van hun goede kant zien. In het bijzonder geldt dat voor Pallier's verhaal een omdat hij daarin een pikant tipje van de *FIDE-Album*-sluier oplicht.

Ook onze Vlaamse vrienden staan weer hun mannetje. Julien Vandiest voert in een 'Comedy of Errors' dartele dames en pramende echtgenotes ten tonele, en en-passant ook nog de vreedzame Terminator Ignace Vandecasteele. Die doet zelf tot mijn genoegen ook verwoede pogingen om tot de vaste *EBUR*-schrijvers te gaan behoren.

In mijn beleving is dit een van de meest gevarieerde *EBUR*s ooit! En dan heb ik zelfs nog het verhaal dat Averbakh in Antwerpen hield over de geschiedenis van de schaakcompositie voorradig voor een volgend nummer.

Graag uw kopij voor de volgende *EBUR* insturen voor:

1 juni 2000.

Thema en Variaties (slot)

door Wouter Mees

En dit wordt dan het slot... "Herhaling" was het devies... maar je moet zelf niet in herhalingen vervallen!

Enkele zaken vragen nog om verduidelijking.

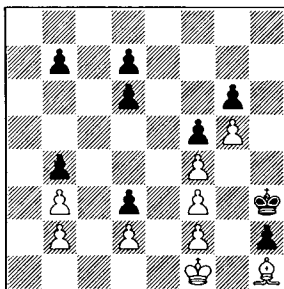
1. Was het intermezzo begrijpelijk? Twijfel is gerechtvaardigd. De strekking van het betoog is echter in een paar zinnen samen te vatten: Schaakstukken zijn niet zo maar "kleine stukjes hout die over geringe afstanden verplaatst worden" (Tim Krabbé in *Schaakkuriosa*, over Donner's "levenstaak"), maar stukken met een **bezieling**; "magische" schaakfiguren, waaraan (door de mens!) allerlei eigenschappen zijn toegekend. En in het samenspel van thema en variaties doen deze eigenschappen net zo hard mee als de beweging-en van het dode hout.

2. Nog een openstaand punt. Naast het thematische motief en de mogelijke variaties is ook het begrip: "sprong-mutatie" ter sprake gebracht. Een te geleerd woord; iedere door Euwe gevormde schaker kent echter de begrippen "tijdelijke" en "blijvende" verzwakking. Een dame die een trap op- en afrent bereikt haar doel rechtstreeks doch brengt daarbij veelal in de configuratie geen blijvende verandering teweeg. De beweging is "omkeerbaar". Maar er is een categorie studies (of problemen) waarbij eerst een "onomkeer-

bare verandering" moet worden afgedwongen (een verzwakking dus), om van daar uit een stap verder te komen. Neem het overbekende voorbeeld van een zeeslang (zie diagram 1).

J. Krejci

Wiener Schachzeitung 1924

1) Wit wint

Winst door 1.-5. ♖a1; 6. ♗a2; 7. ♘b1; 8.-11. ♙f1, en nu de blijvende verandering: 11...b6. Dit herhaalt zich 5 keer, waarna de pionzetten uitgeput zijn: de z♙ moet wijken en pion h2 prijsgeven.

Door met de ♙ "een driehoekje te draaien" dwingt wit een zwarte pion tot zetten, en daarmee tot verspelen van een tempo-zet: de blijvende verzwakking.

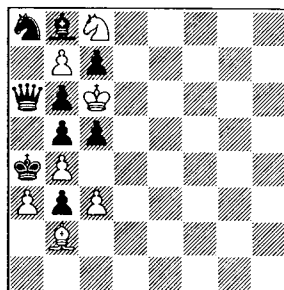
Thematisch niet erg inspirerend: bij de meeste uitwerkingen ging het er duidelijk om, om het aantal zetten zo hoog mogelijk op te voeren, via de lengte van de koningswandel en het aantal

pionzetten; maar verder is er steeds hetzelfde patroon. De enige thematische interessante variatie die ik ken ontstaat door een paard zo te dressereren dat het tempozetten uitvoert.

Schijnbaar! (zie diagram 2).

O.T. Blathy

Deutsche Schachzeitung 1913

2) Wit wint

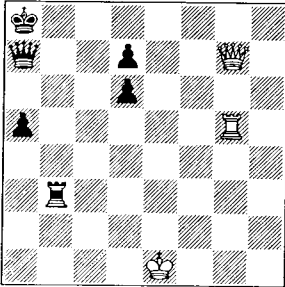
Zwart beschikt slechts over de zet ♗a6-a7 vice versa, en de (enig bruikbare) pionzet c4, die dus een blijvende verzwakking te weeg brengt. Het paard op c8 gaat (niet dualvrij) in vier zetten naar d7, om daarmee de dame aan de dekking van ♗b8 te binden, en keert daarna op zijn schreden terug om de dame de toegang tot a7 te ontzeggen. Tel maar na!

Bestudeer het mechanisme goed. Ook hier recordpogingen (Fabel & August, *Am Rande des Schachbretts 1947*, zie *FIDE-Album '45-'55* nr. 1662) door de ♙-wandering zo lang mogelijk

te maken. Wie van u bedenkt een zo kort mogelijk schema?

Een ander soort blijvende verzwakking is het verdwijnen van een pion of stuk (zie diagram 3).

W. Mees
Probleemblad 1993/3

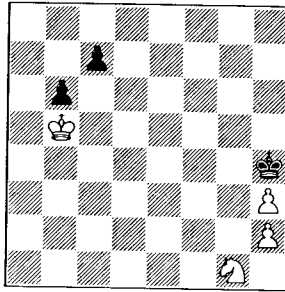
3) Wit wint

1. ♖g8+ ♚b8 (1... ♗b8 2. ♚xa5+ ♜b7 3. ♗xb3+; 1... ♜b7 2. ♗xb3+) 2. ♗d5+ ♗b7 (2... ♚b7 3. ♗g8+) 3. ♗xa5+ ♗a7 4. ♗d5+ ♗b7 5. ♗a2+ ♗a7 6. ♗g2+ (6. ♚a5? ♚b1+ en ♚b2+) 6... d5! 7. ♗xd5+ ♗b7 8. ♗a2+ ♗a7 9. ♗g2+ d5 10. ♗xd5+ ♗b7 11. ♗a2+ ♗a7 12. ♗g2+ ♗b7 (♚b7) 13. ♚a5 (♚g8) mat.

Analoog aan de eerder vertoonde studie van Toger, maar wat eenvoudiger. De pionoffers op d5 dragen een Novotny-achtig karakter.

In bovenstaande studies voltrekt de blijvende verandering zich bij zwart. Het kan ook bij wit gebeuren; dan uiteraard met een blijvende versterking van de positie. Zie diagram 4, met een nogal schematische studie.

A. Havasi
Chess Pie 1936

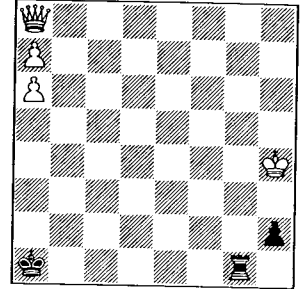
4) Wit wint

1. ♜c6 ♜g5 2. ♚f3+ ♜h5 3. h4 ♜g4 4. h3+ ♜h5 5. ♜b5 ♜h6 6. ♚e1 ♜h5 7. ♚g2 ♜g6 8. ♚f4+ ♜h6 9. h5 ♜g5 10. h4+ ♜h6 11. ♜c6 ♜h7 12. ♚e2 ♜h6 13. ♚g3 ♜g7 14. ♚f5+ ♜h7 15. h6 ♜g6 16. h5+ ♜h7 17. ♜b5 ♜g8 18. ♚e3 ♜h7 19. ♚g4 ♜h8 20. ♚e5 ♜g8 21. ♜c6 ♜f8 22. ♚f3 ♜g8 23. ♚g5 ♜f8 24. ♚d7 c5 25. ♜e6 c4 26. ♜f6 ♜g8 27. ♜g6, of 20... ♜h7 21. ♚f7 ♜g8 22. ♚g5.

Systematisch schuift het blokje aan de rechterkant naar boven. Men mag zich hier afvragen of de verandering blijvend is of niet.

Ook materiaalverlies voor wit kan gunstig uitpakken. Zie diagram 5.

J. Fritz 1961
versie I. Aliev, EG no. 133

5) Wit wint

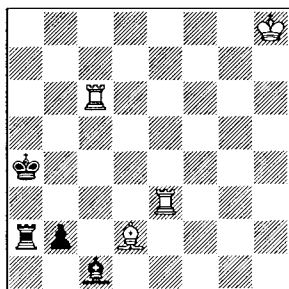
1. ♗h1 ♚xh1 2. a8 ♗ ♚g1 3. ♗h1 ♚xh1 4. a7 ♚g1 5. a8 ♗+ ♜b2 6. ♗b8+ en 7. ♗xh2.

Zijn er nu nog leemten? Geen misverstand: Er is nooit sprake geweest van een volledig overzicht. Verre van dat! De bedoeling was, de beginnende componist de hand te reiken door op een nog niet volledig ontgonnen terrein een aantal aspecten te belichten.

Om nu het verhaal niet helemaal als een nachtkaars uit te laten gaan, tot slot een gecompliceerd geval. Zie diagram 6.

Graag wil ik met u van gedachten wisselen over het oordeel van de prijsrechter.

Jiri Desensky
2.hm *Ceskoslovensky Sach*
1995-96

6) Wint wint

1.♖c4+ ♜b5 2.♞b4+ ♚c5
3.♞e5+ ♜d6 4.♙c3 ♙d2
5.♞b6+ ♚c7 6.♙d4 ♙c3
7.♞e7+ ♜d8 8.♞g7 ♙xd4
9.♞b8 mat.

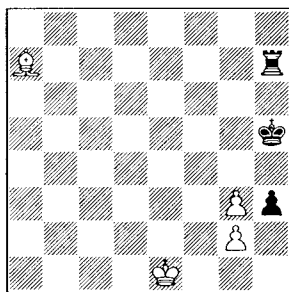
Niet minder dan vijf deelnemers aan het ballet; hoeveel zetten telt het motief?

De jury, Lad. Salai jr, noemt het ontbreken van een inleiding "een ernstige fout". Wat vindt de componist "die in u droomt" van deze uitspraak?

(Un)solved mysteries (slot)

door Harm Benak

E. Pogosjants
Magyar Sakkélet 1977

52) Remise

Beide oplossers (Van Herck en De Boer) kwamen met nagenoeg dezelfde oplossing, en dus denk ik dat die wel goed zal zijn.

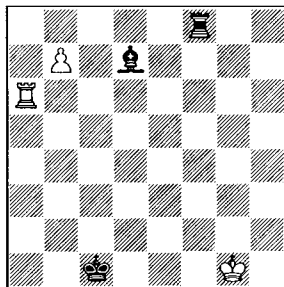
1.♙g1 (1.g4+? ♜g6 2.♙g1 h2 en zwart wint) 1...h2 2.♙xh2 ♜g5 3.♙g1 ♞h1 4.♚f1! (4.♚f2? ♜g4 5.♚f1 ♜xg3 -+) 4...♚f5 5.g4+ ♚xg4 6.♚f2 ♜h4

7.g4! ♜xg4 (7...♜h3? 8.g5! en zwart kan het nog net remise houden) 8.♜g2 en remise.

Wit moet dus twee keer g4 spelen om het remise te houden. Een typische Pogosjants studie. Heel kort maar met een leuke pointe.

Van een iets ander kaliber was mysterie 53.

D. Gurgendzje
1e prijs ? 1985

53) Wit wint

Deze was wat lastiger, maar beide oplossers (dezelfden als zonet) hadden bijna dezelfde oplossing:

1.♞a8 ♙c6 2.♞c8! ♞g8+ 3.♚f1 (3.♚f2? ♞g2+ 4.♚e3 ♞b2 5.♞xc6+ ♚b1 6.♞c7 ♞b4 7.♚d3 ♚b2 remise of 3.♜h2? ♞g2+ 4.♚h3 ♞b2 en remise) 3...♞f8+ 4.♚e2 ♞e8+ 5.♚d3 ♞d8+ 6.♚e3 ♞e8+ 7.♚f4 ♞e4+ (7.♚d4? ♞e4+ 8.♚d3 ♞b4 9.♞xc6+ ♚b2 remise) 8.♚f5 ♞b4 9.♞xc6+ ♚b2 10.♞c7 ♞b6 11.♚e5 ♚b3 12.♚d5 ♚b4 13.♞c1 ♚a3 14.♞a1+ ♚b2 15.♞a7 en remise.

En Marcel had zelfs nog een interessante toevoeging: "Ik moet wel eerlijk toegeven dat dit voor mij geen mysterie was, want ik heb een pas verschenen boekje met 100 miniatures van Gurgendzje.....".

The Modense school's finimenti

by Enzo Minerva

(translation from Italian to English by Prof. Rocco Minerva)

Problemists well know the importance of medieval collections thanks to **Harold Murray** and his bulky *A History of Chess* (Oxford, 1913). He acknowledges the importance of many manuscripts containing the so called *partiti*, in other words problems with old rules (i.e. chess pieces with *Alfil* and *Fers* instead of Bishop and Queen). The first treatises on modern play (end of 15th, 16th and 17th centuries) devote some time to the listing of the rules, showing some hints on openings, but not giving much room to endings.

The works of the three masters of the so-called scuola Modenese (Modenese school), **Ercole Del Rio** (1750), **Giambattista Lolli** (1763) and **Domenico Ponziani** (1769), are quite important because they show the theory and consequently the birth of the composition of endings. In fact together with the *Analyse du Jeu des Échecs* (London, 1749) by **Philidor** their books contain the first attempt at systematical research in this field. In a sense we can attribute to the Modenese authors also the merit (or the fashion) of introducing for the first time some moves which do not necessary imply check, so taking distance from the time-hallowed habit which was still in use in medieval *partiti* and

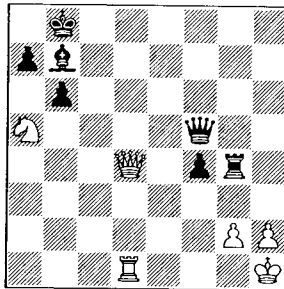
which was still observed by **Stamma** (*Essai sur le jeu des échecs*, Paris, 1737).

Modern rules had been used for less than three hundred years when **Del Rio** printed his volume in 1750.

Del Rio, on the other hand, uses the term *finite* (instead of late Italian term *finali*) for studies or endings drawn from real games. Later on, in several documents, he will use the word *finimenti*.

E. Del Rio

Sopra il gioco degli scacchi
1750

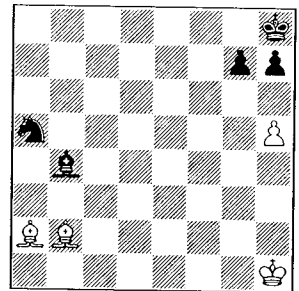
1) Mate in 4

At first sight **No. 1** reminds us of **Stamma**-like positions, key included: **1. ♖d6+ ♔a8**. Now, just with one move, we step into modern age! **2. ♜c6!!** Double exclamation mark should underline the historical importance of this move which is an example of the new line of thought. **2... ♜c8**. Obviously **2... ♜xc6** is followed by **3. ♜d8+** and then mate. **3. ♜d8!** and mate at the next move.

The term *study* will be introduced one hundred years later by **Kling** and **Horwitz** in their *Chess Studies* (London, 1851).

E. Del Rio

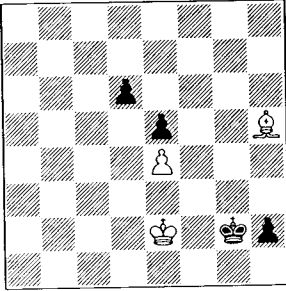
Sopra il gioco degli scacchi
1750

2) White wins

In the *settima finita* (seventh ending), **Del Rio** explores for the first time the theme of domination (**No. 2**): **1.h6**. The first move is rather aggressive, threatening an immediate mate. Black has only got one answer. **1... ♜f8**. Now domination of all the squares of the black knight is possible. **2. ♜d5**. The knight does not know where to go. It will be captured next move which will be followed by mate.

E. Del Rio
Sopra il gioco degli scacchi
1750

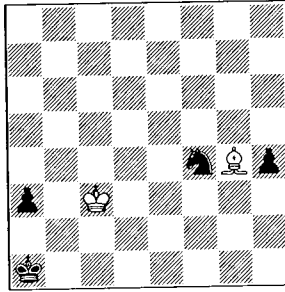

3) White wins

No. 3 is definitively artistic both for look and contents: 1.♔f3+ ♖g1 2.♕h1! ♗xh1 3.♖f1. It would lead to draw 3.♗f2? through 3...d5 4.exd5 e4 5.d6 e3+ 6.♗f1 e2+ 7.♗xe2 ♖g2 8.d7 h1 ♗9.d8 ♗. 3...d5 4.exd5 e4 5.d6 e3 6.d7 e2+ 7.♗xe2 ♖g1 8.d8 ♗ h1 ♗9.♗d4+ ♖h2 10.♗h4+ ♖g2 11.♗g4+ ♖h2 12.♗f2 and White wins with acknowledgement to **Giulio Cesare Polerio** who was the first to spot out this position towards the end of the 16th century.

In 1984 Christopher Becker (USA) edited and published a study on Del Rio's manuscript *La Guerra degli Scacchi* which is kept in the John G. White's Collection at the Cleveland Public Library (Ohio) and which was written probably around 1800, although never printed. In Becker's work we can find another study (No. 4): - Del Rio's original annotations are translated and reported between inverted commas -.

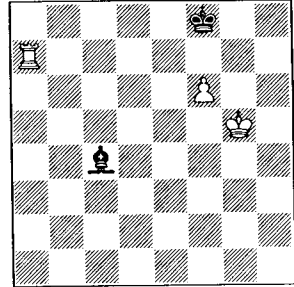
E. Del Rio
La Guerra degli Scacchi
c. 1800

4) Draw

"Draw in eight moves by the Author" 1.♖b3 a2 2.♗c2 h3. "Although White will sooner or later have to exchange the Bishop with this Pawn, now won't take it since it is not the right moment as it will be explained later. White should not even move the King because he would lose the Bishop in four moves or the Pawn would be promoted to Queen". 3.♕f3 h2 4.♕e4 ♔d3. "White should not take, but should move his Bishop to (b7) or to (a8) since any other move would be fatal". 5.♕b7(a8) ♔f2 6.♖c1. "The only move". 6...h1 ♗+ 7.♕xh1 ♔xh1 8.♖c2. "And not leaving from first and second squares (c1 and c2) he will draw regardless of the strength of the opponent Knight. The rule for White in order to draw is to count moves properly so that when the Knight takes the Bishop White should immediately get into the same coloured square where the Knight is".

E. Del Rio

5) Draw

As for the purely theoretical contribution of Del Rio to endings many, specialized handbooks report still today an important discovery of his, that is the extraordinary draw which can be achieved by the weak side in the ending ♔p/♕ (No. 5): 1.♞c7 ♕d5 2.♞d7 ♕b3 with the purpose of giving check from c2 if ♖g6 or of playing ♖g7 in case of f7 without progress for White.

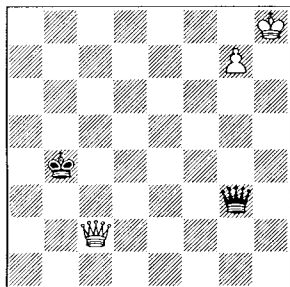
In 1763 Lolli's work was published, 632 pages, so that "a porter is needed to carry it" as **Baretti** ironically wrote then. Draw a long breath to get ready to read the title out:

Theoretical and practical notes on the game of chess, that is the game of chess exposed in the best light by Giambatista Lolli from Modena. Most modern work containing the basic laws, the most purged precepts, the best openings, the most significant ending of the game a choice of one hundred positions, in conclusion all the best of ancient and modern authors and players, revised and simplified according to everybody's needs, and enriched (together with a

rich and precise index of contents) with very many pieces or advices and declarations, usefull to full instruct whoever wishes to learn properly the rules, devices and subtleties of this game.

We must acknowledge Lolli's merit in introducing the concept of conjugate squares, although in an uncompleted way, a theory which was later perfected by several researchers, down to our times. His theoretical researches are concentrated on the ♚♙/♚ endings, as **Philidor** had already done on queen's endings.

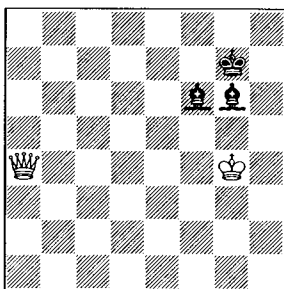
G. Lolli
Osservazioni teorico-pratiche... 1763

6) Draw

In **No. 6** we can appreciate a neat example on the theme of perpetual check. 1...♙h4+ 2.♙h7. If 2.♖g8 ♖d8+ 3.♖f7 ♖d7+ 4.♖f6 ♖d4+ 5.♖g6 ♖g4+ etc. 2...♖d8+ 3.g8♖ ♖f6+ with perpetual check.

G. Lolli
Osservazioni teorico-pratiche... 1763

7) Draw

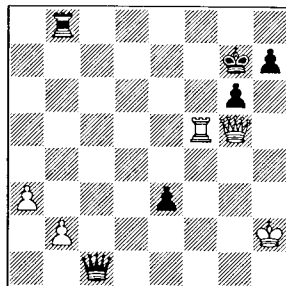
Now "we are at the bounds of current knowledge about the endgame" as **John Nunn** wrote in *Secrets of Pawnless Endings*, on ♖/2♙. Before the computer era this ending was regarded as a draw.

Consider that **Herny Rinck** composed more than one study with the two bishops on the White side, among which also a first prize, to demonstrate the draw.

The whole thing must be done again. Today, with the help of the computer and very large databases, the last word about it has not been said yet, however we do know that almost invariably the leading side succeeds in winning although long and complicated moves are needed. However our dear Lollo more than two hundred years ago found what **Nunn** himself defines as "the most important position in this ending, curiously enough, one of the first to be analysed and one of the very few positions which have been validated by the computer" (**No. 7**):

1.♖d7+ ♖f8. It is a mistake because it allows the white king to get into the 5th rank with 2.♖f5. 2.♙e6+ ♖g7 3.♖f4 ♙h7! 4.♖d7+ ♖g6 5.♙e8+. If 5.♖g4 ♙g8! 6.♙f5+♖g7 7.♖h5 ♙f7+ 8.♖g4 ♙g6 with equal play. 5...♖g7 6.♖g4 ♙g6 7.♙e6 ♙h7 8.♖d7+ ♖g6 9.♙e8+ ♖g7 10.♙h5 ♙f5 11.♙a4 ♙g6+ with equal play.

G. Lolli
Osservazioni teorico-pratiche... 1763

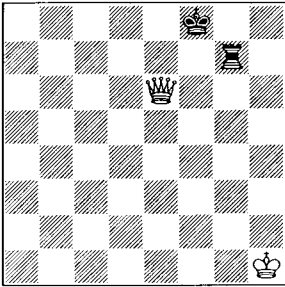

8) Win

One day **Lolli** was observing a game between two local players in Modena. In the end the game finished with a draw by perpetual check (♙e7+, ♙g5+). Then our attentive observer intervened showing everybody how White could have won (**No. 8**): 1.♙e7+ ♖h6 2.♙h4+ ♖g7 3.♖d4+ ♖h6 4.♙f4+ ♖g7 5.♙e5+ ♖h6 6.♙h5+! gxf5 7.♙f6 mate.

The first edition of Rev. Ponziani's treatise *Il giuoco incomparabile degli scacchi* dates back to 1769 whereas a second edition was published in 1782. Also the Modenese dean was very keen on endings theory.

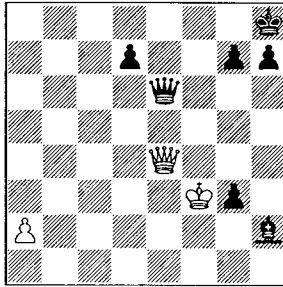
D. Ponziani

*Il giuoco incomparabile degli
scacchi 1769*

9) Draw

Once again we would like to quote John Nunn's *Secrets of Pawnless Endings* for what the English GM, in ♖/♗ endings, defines "perhaps the most surprising drawing possibility" (No. 9). "Black can give perpetual check from f7, g7 and h7. The rook cannot be taken on h7 because of stalemate, nor can White's king advance to g5 and f6 because of ...♗g6+. Since the e-file is also out of bounds, there is no escape".

D. Ponziani

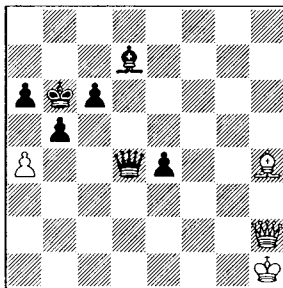
*Il giuoco incomparabile degli
scacchi 1769*

10) Win

And here is the master's touch (No. 10): 1. ♖xe6 dxe6 2. ♖g2 e5 3. a4 e4 4. a5 ♖g1 5. ♖xg1 3 6. ♖f1! and White wins.

According to what **Zoilo Caputto**, an Argentinian of Italian origin, writes in his *El arte del estudio de ajedrez*, Vol. I (Buenos Aires, 1990), **Ponziani** is the greatest composer of studies in the 18th century.

D. Ponziani

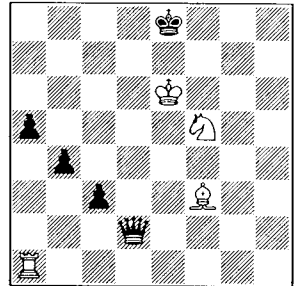
*Il giuoco incomparabile degli
scacchi 1769*

11) Draw

Among the positions mentioned in his work, we can find our No. 11: 1. ♖f2 e3 2. ♖xe3! ♖xe3 3. ♖f2! ♖xf2. 3... ♖c5? doesn't work for 4.a5+ and White wins. 4.a5+ and then any move of the king leads to a draw due to stalemate.

According to the GM of composition **Henrikh Kasparyan** "the creations by outstanding composers are a barometer indicating the level reached by endgame composition in that particular period" (*Domination in 2,545 endgame studies*, Moscow 1980).

D. Ponziani

*Il giuoco incomparabile degli
scacchi 1769*

12) Draw

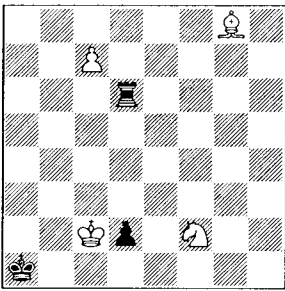
Also **Kasparyan** acknowledged Ponziani's relevant position in the 18th century production (No. 12): 1. ♖h5+ ♖f8 2. ♖d1 ♖g5 3. ♖f7 c2 4. ♖h1 ♖xf5+ 5. ♖xf5 ♖xf7 6. ♖e4 b3 7. ♖d3 a4 8. ♖c3 and White wins. "A well-constructed endgame study that is an unquestionable achievement of 18th century composition".

Saavedra XIII

door Ignace Vandecasteele

Een incorrecte studie van P.Rossi in *Scacco!* 1999 werd door F.Joseph verbeterd door toevoeging van een wit paard op h5 (zie *EBUR* 3 en 4, 1999). Maar dit is helemaal overbodig, vond Roger Missiaen, en hij verplaatste eenvoudig (!) de looper en het paard uit de originele versie om tot deze nieuwe stelling te komen:

P.Rossi
Scacco! 1999
correctie R.Missiaen

1) Wit wint

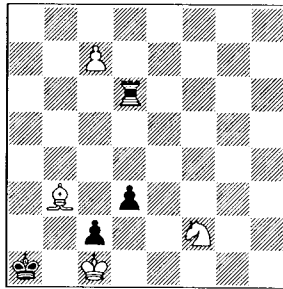
De oplossing eindigt in de zoveelste 'Saavedra': **1.♔d5!** **d1♖+** (1...♚xd5 2.c8♞) **2.♜xd1** (2.♜xd1? ♚d7 3.c8♞ ♚c7+ 4.♞xc7 pat) **2...♚xd5+** **3.♔d3!** ♚xd3+ **4.♜c2 ♚d4!** **5.c8♞!** (5.c8♞? ♚c4+ 6.♞xc4 pat) **5...♚a4** **6.♜b3**. Zeer fraai!

Zonder toevoeging van materiaal kon ik dit miniatuurtje nog verlengen met een halve zet door zwart aan zet te laten in deze stelling: ♜c2 ♚g8 ♜b2 c7

/ ♜a7 ♚d6 c2 +, met 1...♜a1 (1...♜a3 2.♜c4+ en 3.♜xd6) **2.♔d5!** etc. als boven.

Maar naar verrijking zoekend, componeerde Roger deze uitbreiding: ♜c1 ♚g8 ♜f2 / ♜a1 ♚d6 c2 d3 +, die hij aan Fernand Joseph toonde, en die op zijn beurt de studie nog verfijnde met een voor de hand liggende verleiding, door simpelweg (!) de looper te verplaatsen naar veld b3:

Missiaen, R Joseph, F

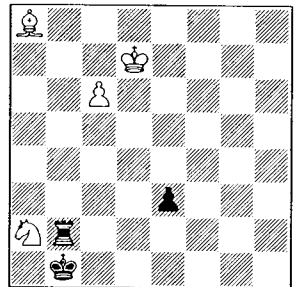
2) Wit wint

Deze verleiding faalt als volgt: **1.♔a4?** ♚d4! en nu 2.c8♞ d2+ **3.♜xc2** d1♖+ 4.♜xd1 ♚c4+ **5.♞xc4** pat! Of 2.c8♞ ♚xa4, remise. Of ook **2.♔b5** d2+ **3.♜xc2** d1♖+ 4.♜xd1 ♚c4+ **5.♔xc4** pat! (5.♜c3 ♚xc7). Of ook nog **2.♔b3** ♚d7! **3.c8♞**(♚) d2+ **4.♜xc2** d1♖+ **5.♜xd1** ♚c7+ **6.♞**(♚)xc7 pat! Tenslotte is het remise na na **2.♔c6** d2+ **3.♜xc2** ♚c4+ **4.♜xd2** ♚xc6. De correcte oplossing is dus:

1.♔d5! **d2+** **2.♜xc2** d1♖+ **3.♜xd1** ♚xd5+ en wit houdt uitverkoop, zoals Roger mij schreef, **4.♜d3!** ♚xd3+ **5.♜c2 ♚d4!** **6.c8♞!** (6.c8♞? ♚c4+ 7.♞xc4 pat) **6...♚a4** **7.♜b3** met mat of torenverlies. Weerom een prachtige 'Saavedra'-studie voor de collectie van Harold van der Heijden.

[HH: die zelf nog het volgende exemplaar tegenkwam:]

T. Gorgiev
Dnepropetrovsk-
Chenstokhov match 1963
correctie 1964

3) Wit wint

1.♜c3+ ♜a1! **2.c7** e2 **3.♜xe2** ♚d2+ **4.♔d5!** (4.♜e7? ♚xe2+ 5.♜d6 ♚e8; 4.♜c8? ♚xe2 5.♜c6 ♚e7! 6.♔d7 ♚e2 7.♜b7 ♚b2+) **4...♚xd5+** **5.♜c6** ♚d2 **6.♜d4!** ♚xd4 **7.♜b5** ♚d5+ **8.♜b4** ♚d4+ **9.♜b3** ♚d3+ **10.♜c2** ♚d4 **11.c8♞!** (11.c8♞? ♚c4+ 12.♞xc4 pat) **11...♚a4** **12.♜b3** wint.

ARVES-10 JT: Provisional Award

door Harold van der Heijden

Ter gelegenheid van het 10-jarige bestaan van ARVES werd in *EBUR* nummer 2, juni 1998, een thematoernooi aangekondigd.

Het thema was vastgesteld door ons erelid Wouter Mees en luidde: "taakoverdracht". Een wit stuk A heeft een bepaalde taak. Een ander wit stuk B neemt deze taak over om stuk A de gelegenheid te geven een andere taak op zich te nemen". Verdiepingen (taakverwisseling, wederkerige taakoverdracht) waren uiteraard toegestaan. *EBUR* 2/1998 gaf een aantal voorbeelden.

De inzendingstermijn sloot oorspronkelijk op 1 juni 1999, maar vanwege het kleine aantal inzendingen werd besloten de termijn te verlengen tot 1 januari 2000.

Uiteindelijk stuurden 18 componisten in totaal 19 studies in, waaronder twee tweelingstudies (dus 21 posities).

Bovengetekende zorgde voor de controle op correctheid en anticipatie. Slechts 5 studies bleken geheel correct. Wel was in 8 andere studies de geconstateerde onvolkomenheid van geringe aard ("minor dual") of zou te verhelpen kunnen worden door het couperen van 'n enkele zet. Het aantal mogelijke anticipaties was relatief klein. De beoordeling van dit alles werd uiteraard aan de arbiters overgelaten, die daartoe half januari

een uitgebreid rapport van mij ontvingen.

FIDE-arbiter Emilian Dobrescu (Roemenie) produceerde de ranglijst.

Hij schrijft "Unfortunately, the quality of the competition is not high enough, despite the 'generosity' of the proposed theme. 4-5 studies could be distinguished (maybe mentions and commendations)".

Alain Pallier uit Frankrijk, tevens reserve-arbiter, had als speciale taak om te beoordelen of de drie studies van 'nieuwe' componisten voor een speciale onderscheiding in aanmerking kwamen. De (gecorrigeerde) studie van Pastalka voldoet aan de gestelde criteria en kwaliteitseisen.

De confirmatieperiode is 3 maanden (dus de ranglijst wordt definitief met het verschijnen van de volgende *EBUR*).

1.b7 ♖xb7/i 2.♠d3+, en
a) ♖c7 3.♠c3+ ♖b6 4.♠c1
♙a6/ii 5.♖e3 ♙f1 6.♗f2 ♙d3
7.♠a1 remise.

b) ♖e7 3.♠c3+ ♖f6 4.♠e1
♙e4/iii 5.♖c3 ♙b1 6.♖b2 ♙d3
7.♠g1 remise.

i) ♖c7 2.♠c3+ ♖xb7 3.♠c1 =.

ii) ♙e4 5.♖c3 ♙b1 6.♖b2 ♙d3
7.♠g1, maar ook 7.♠d(e)1
maakt remise: ♙f1 8.♠d(c)6+
♖- 9.♠g6.

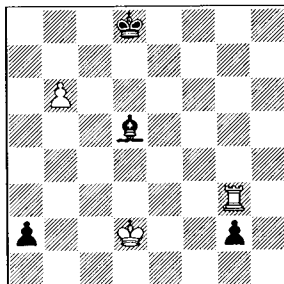
iii) ♙a6 5.♖e3 ♙f1 6.♗f2 ♙d3
7.♠a1 =. Maar ook in deze zij-variant zit eenzelfde dual:
7.♠d(c)1 ♙b1 8.♠d(c)6+ ♖-
9.♠a6.

De auteur had de duals in de zijvarianten niet opgemerkt, en gaf dus eigenlijk vier thematische varianten. Door de hier gekozen presentatie is de studie correct.

Thema: alternatieve blokkering van de zwarte pionnen door koning en toren.

1e eervolle vermelding

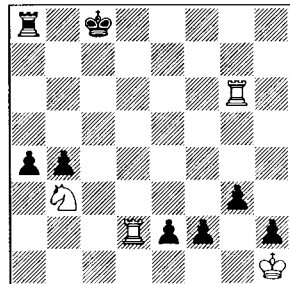
Vladimir Samilo (Oekraïne)

1) Remise

2e eervolle vermelding

Iwan Bondar (Wit-Rusland)

2) Remise

The Kasparov-World Game

By Guy Haworth and Peter Karrer

The Kasparov-World game was initiated by Microsoft with sponsorship from the bank First USA. It was a novel correspondence game played on the World Wide Web at one ply per day. The World Team was led by moderator Danny King and four, talented young coaches: GM Etienne Bacrot (France, 16), FM Florin Felecan (USA, 19), Irina Krush (USA, 15) and WIM Elisabeth Pähtz (Germany, 14). They each independently nominated a move and the World Team made its democratic choice.

The first author became involved through his activities as a Web consultant, in which role he had been an Online Audience Analyst for the BBC. It became clear that this event was the first time that any group had attempted to form on the Web and solve shared problems against fixed, short-term deadlines.

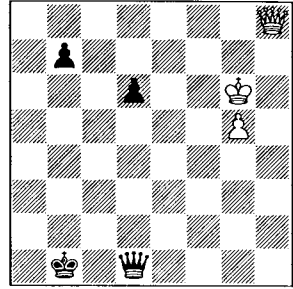
It was a new mode of group behaviour on the web, the collaborative group competing against the individual. The dynamics and effectiveness of the group, together with the contributions of the technology, were in themselves worth study.

The game, together with observations on its social and technical overtones, and suggested future improvements for this mode of chess, are fully described in Marko et al which has been welcomed as a definitive account of the event.

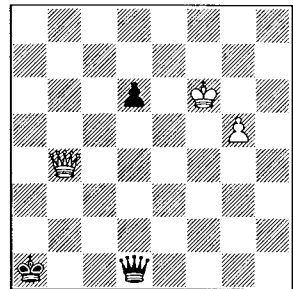
To move swiftly to the focus of interest here, the endgame, suffice it to say that the World Team far exceeded initial expectations in the opening and middle game, see below. It is worth noting moves 10...♞e6, a genuine innovation, and 18...f5 which led to an unbalanced position and different forces for each side. Kasparov's 35.♖h1 surprised the World Team.

The game reached move 51 and position K1 which has become a target ♖♞♙♙♙♙♙♙ position for future computer analysis. Black is fighting for a draw, and without the Black Pawns has a draw. This had been foreseen for three weeks, during which time the World Team had requested a ♖♞♙♙♙♙♙♙ endgame table (EGT). To everyone's surprise, two EGTs were created within days, independently drawn up to the Distance-to-Conversion (DTC) and Mate (DTM) metrics respectively (Nalimov et al). Elkies and Stiller provided information to the author to confirm that the two new EGTs agreed with each other and with Stiller's EGT.

World Team thoughts turned wishfully to EGTs for ♖♞♙♙♙♙♙♙ and ♖♞♙♙♙♙♙♙. These computer tasks are a factor of 30 larger than computing ♖♞♙♙♙♙♙♙. After the game, practical computation was to yield sufficient data to support definitive endgame analysis, some of it included here.

K1 after 50...d1♞

K2 after 55.♞xb4

Serious analysts in the World Team, including FIDE World Champion Khalifman, had carried the vote thus far. With the months of intense commitment mounting up and the draw apparently within touching distance, the game's bulletin board had become increasingly concerned about a rogue vote. Some had reservations about democracy; others feared that democracy would be undermined. When the analysts' 51...♖a1 and 52...♖c1 lost out to 51...b5 and 52...♖b2, Black's difficulties were seriously increased

58.g6" {K3} ♖e4? [♙f5'] -39
59.♙g1+ ♔b2 60.♙f2+ ♘c1
[♙a1] -8 61.♙f6' d4' 62.g7'
1-0.

b) 62.g7' {and now} ♖c6+
63.♙g5' ♖d5+ 64.♙f5' ♙g2+
65.♙g4' ♖d5+ 66.♙f4' ♙g8'
67.♙g1+ ♘c2' 68.♙xd4'
{♙♖△♙♗} 68...♙f7+
69.♙g3' ♙b3+ 70.♙h4 [♙g2]
♙g8' 71.♙f6 [♙g4] ♙b1³
72.♙g6+ ♙a1⁴ 73.♙h3 [♙g3]
♙a2 [♙b2] 74.♙h2 [♙g2]
♙b2³ 75.♙g4 [♙g1] ♙b8⁴
76.♙g3' ♙g8' 77.♙g1' ♙b1³
78.♙g2' ♙a1 [♙c1] 79.♙f1+
♙b2' 80.♙f8' ♙a2⁶ 81. g8♙
[♙f2+] {♙♗♙♙♙♙} ♙b1+
82.♙f1' ♙xf1+ 83.♙xf1'
{♙♗♙} ♙c3' 84.♙e6⁴ ♙b2⁵
85.♙c6⁵ ♙a1⁵ 86.♙b7⁵ ♙a2⁰
87.♙e2' ♙a1 [♙a3] 88.♙d3³
♙a2⁰ 89.♙c3² ♙a1² 90.♙b2#
...1-0.

c) The 58...♙f5 continuation
which Ken Regan conjectured
was the 'most likely to have hap-
pened over the board.'

58...♙f5' 59.♙h6' ♖e6'
60.♙g1+ ♔b2 [♙a2, ♙c2]
61.♙f2+ ♔b1' 62.♙d4' ♙c2!
-6 (62...♙a2' 63.♙g5' ♖e7+
64.♙f6' ♖c3+ 65.♙f4' ♙g1+
66.♙f6' ♙b6+ 67.♙e7! -7
♙c6' 68.♙f6! -10 seemed dan-
gerous for Black) 63.♙g5'
♖e7+ 64.♙f6?! -12 {already
on the slippery slope} ♙e3+
65.♙g4^v (65. ♙f4', 65. ♙h5)
♙g1+! 66.♙f5⁵ d4' 67.g7¹⁸
d3' 68.♙c6+¹⁵ ♙d2' 69.
♙g6¹⁷ ♖c5+ 70.♙e4⁵ ♙c1!!!
71.g8♙¹³ d2' {a draw, e.g. 72.
♙g1+ ♙xg1" 73. ♙xg1+
[♙c4+] d1♙"; 72.♙g5 ♖c2+";
72.♙h6 ♙b4+ [♙c2+] 73.♙d3
♙b3+! 74.♙xb3 stalemate}
1/2-1/2.

d) 58. g6" {and now} ♙f5'
59.♙h6' ♖e6' 60.♙g1+ ♙a2
[♙b2, ♙c2] 61.♙f2+ ♔b1'
62.♙d4' ♙a2' 63.♙g5' ♖e7+
64.♙f6' ♖c3+ 65.♙f4' ♙g1+
66.♙f6' ♙b6+ 67.♙f7' ♙b7+
68.♙e6' ♖c8+ 69.♙f6' ♖d8+
70.♙f5' ♖c8+ 71.♙g5' ♖c3'
72.♙h2+ ♙a1' 73.♙e2' ♔b1'
74.♙f2' ♖c1+ 75.♙g4' ♖c3'
76.♙f1+ ♔b2 [♙c2] 77.♙f5'
♖c7' 78.♙e2+ ♔b1' 79.♙d3+
♙a2' 80.♙a6+ ♔b3' 81.♙e6'
♙a2' 82.♙f7' ♖c2+ 83.♙c6"
♙e2+ 84.♙xd5' {♙♖△♙♗}
♙a3' 85.♙a7+ ♔b3' 86.♙b6+
♙a3' 87.♙d6+ ♙a4' 88.♙d7+
[♙c6+] ♙a3' 89.g7' ♖d1+
90.♙c6' ♙a4+ 91.♙c7' ♙a7+
92.♙d8' ♙b8+ 93.♙e7' ♖e5+
94.♙f7' ♙f4+ 95.♙g6' ♙g3+
96.♙f6' ♙h4+ 97.♙e5' ♙g3+
[♙g5+] 98.♙d4' ♙g1+ [♙f2+
♙f4+, ♙h4+] 99.♙c4' ♖c1+
100.♙b5' ♙b2+ 101.♙c6
[♙a6] ♖c2+ [♙c3+] 102.♙b7
[♙b6] ♙b3+ [♙e4+] 103.♙a6'
{a 14 move K-walk} ♙g8'
104.♙d4' ♙a2' 105.♙b5'
♖e8+ 106.♙b4' ♖e1+
107.♙c4' ♖e2+ 108.♙d5'
♙b5+ 109.♙c6' ♖e8+
110.♙f6' ♖c6+ 111.♙c5'
♖e8+ 112.♙f4' ♙f7+
113.♙g3 [♙e3] ♙g6+
114.♙h33 ♙f5+5 115.♙h4
[♙g2] {an 11 move K-walk}
♙f7 [♙h7+] 116.♙d2+ ♙a1³
117.♙e1+ [♙d1+] ♙a2'
118.♙e2+ ♔b3' 119.♙g4'
♙g8' 120.♙h3 [♙g3] ♙a3
[♙c3] 121.♙g3' ♙a2' 122.♙g2
[♙f2] ♙d5+ 123.♙g1' ♖c5+
[♙g8] 124.♙h1" ♖c1+
125.♙g1" ♙h6+ 126.♙h2+
♙xh2+ 127.♙xh2⁰ {♙△♙}
♙a32 128.g8♙⁴ {♙♗♙} ♔b4'
129.♙e8^{1f} ♔b34 130.♙c6⁵
♙a2⁴ 131.♙b7⁶ {mate, m137}
1-0.

Acknowledgements

The World Team's endgame
play was supported by informa-
tion from the following, in al-
phabetical order and with ap-
ologies for omissions: Noam
Elkies, Rob Hyatt, Thomas
Lincke, Peter Marko, Carter
Mobley, Eugene Nalimov,
SmartChess Online, John Tam-
plin and Christoph Wirth. Post-
game computation and analysis
was by Peter Karrer, Irina Krush
and Ken Regan.

References

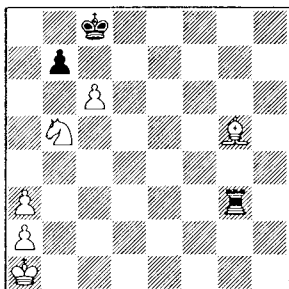
- Hyatt, R. (2000). <ftp://ftp.cis.uab.edu/pub/hyatt/TB/>. Server providing Nalimov's EGTs and statistics.
- Karrer, P (2000). ♙♗♙♙♙♙ and ♙♖△♙♗♙♙♙♙. ICGA Journal, Vol. 23,1.
- Krush, I. and Regan, K. (1999). Kasparov-World post-game analysis. <http://www.smart-chess.com/SmartChessOnline/SmartChessOnline/archive/MSN-Kasparov/>.
- Marko, P. and Haworth, G.McC. (1999). The Kasparov-World Match. ICCA Journal, Vol. 22,4, pp. 236-238.
- Nalimov, E.V., Wirth, C. and Haworth, G.McC. (1999). ♙♗♙♙♙♙ and the Kasparov-World Game. ICCA Journal, Vol. 22,4, pp. 195-212.
- Tamplin, J. (2000). <http://chess.liveonthenet.com/chess/endings/index.shtml>. Evaluations via EGTs by Karrer, Nalimov and Thompson.
- Thompson, K. (2000). <http://cm.bell-labs.com/cm/cs/who/ken/chesseg.html>. 6-man EGT maximals and mutual-zugs.

Het Leste is het Beste IV

door Ignace Vandecasteele

In het vorige nummer van *EBUR* (12/1999) vroeg Jürgen Fleck zich af, wat de functie was van pion a2 in mijn studie. Hij schreef: "I can see no harm in removing it". But I do!

I. Vandecasteele

Wit wint

Omdat deze studie in 'stukken en brokken' verscheen in de

nummers 9/98, 12/98 en 9/99, geef ik hier nogmaals de oplossing, ditmaal in haar geheel.

1. ♖a7+ ♜b8 2.c7+! ♜xa7 3. ♙f6! en nu:

a) 3... ♜g8 4. ♙d8 ♜g1+ 5. ♜b2 ♜g2+ 6. ♜b3 ♜g3+ 7. ♜b4 ♜g4+ 8. ♜b5 b6!! 9.c8♚! en wit wint door overmacht. Na 9.c8♚? is het slechts remise: 9... ♜g5+! 10. ♜a4 (10. ♜c6 ♜c5+ 11. ♜d7 ♜xc8 12. ♜xc8=) 10... ♜a5+ 11. ♜b4 ♜b5+ 12. ♜c4 ♜c5+ =. Wit heeft immers de 'slechte' loper.

Maar indien nu de pion op a2 ontbrak, dan zou wit hier wel winnen (eveneens door overmacht) door zich te verschuilen opt die vrije veld, met 9.c8♚ ♜g5+ 10. ♜a4 ♜a5+ 11. ♜b3 ♜b5+, en nu 12. ♜a2! (Ein Zufluchtstätte).

b) 3... ♜f3 4. ♙d4+ b6!! 5.c8♚! en wit wint, zoals uitvoerig werd aangetoond in *EBUR* van 9/1999. Ook hier is 5.c8♚? fout wegens 5... ♜f1+ 6. ♜b2 ♜b1+! 7. ♜c2 ♜c1+ 8. ♜xc1 pat! Ofwel 8.K- ♜xc8.

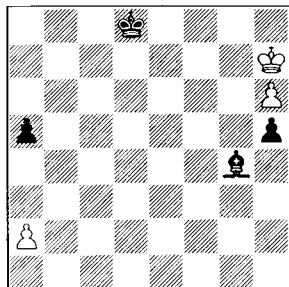
Nochtans zou wit, zonder de pion op a2, dit vluchtveld kunnen bereiken met winst, door 5.c8♚? te spelen. Na 5... ♜f1+ volgt immers 6. ♜a2! ♜f2+! 7. ♙b2, ofwel 5... ♜xa3+ 6. ♜b2 ♜b3+ (6... ♜a2+ 7. ♜c1) 7. ♜c2.

Zowel in a) als in b) is de pion op a2 dus 'unentbehrlich', wil wit winnen door minorpromotie, wat uiteraard de bedoeling was van de studie. In de beide varianten is c8♚! niet alleen het beste, maar tevens het beste.

EBUR 2000 originals!

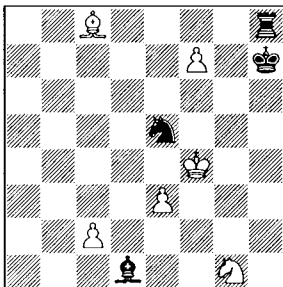
door Harm Benak

Eduardo Iriarte (Argentinië)

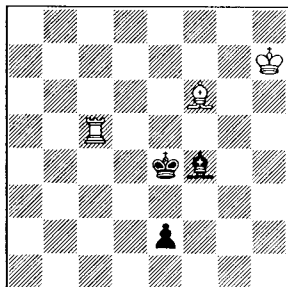
001) Remise

Axel Ornstein (Zweden)

002) Remise

Jürgen Fleck (Duitsland)

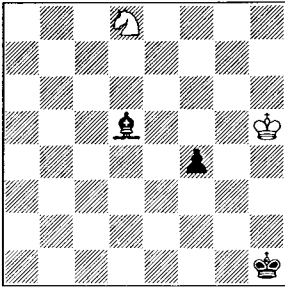
003) Wit wint

Manke Maljutka's II

door Ignace Vandecasteele

G. Brenew

Neue Leipziger Zeitung 1934

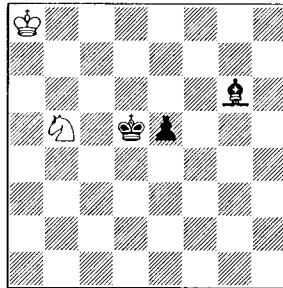
1) Remise

In 1934 verscheen in de *Neue Leipziger Zeitung* een remisesstudietje van G. Brenew, met de korte oplossing: 1.♖g4 f3 2.♖g3 ♖g1 3.♗e6 f2 4.♗f4, en nu A) 4...f1♚ 5.♗h3+ ♖h1 6.♗f2+ ♚xf2+ 7.♗xf2, of B) 4...♗e6 5.♗e2+ ♖f1 6.♗f4 ♗f5 7.♖f3! en de loper moet 8.♗d3 of 8.♗h3 toestaan. Klein maar fijn, doch zit er een angeltje onder het gras, een nevenduiveltje: 1.♗f7!, dat ook tot remise leidt. Men zie: 1...f3 2.♗d6! h2 3.♗f5 ♖g2 4.♗e3+ ♖f3 5.♗g4! (en niet 5.♗f1? ♗c4 6.♗h2 ♖g3, etc...). Indien nu de aangevallen pion promoveert dan volgt een paardvork.

Correctie: dat is vrij simpel: verplaats de witte koning van h5 naar h3. Met 1.♖g4 (Hier zou wit nu na 1.♗f7 f3?, de zwarte pion veroveren met 2.♖g3 ♖g1 3.♗g5 f2 4.♗h3+, etc..., doch na 1.♗f7? geeft Zwart hier een onverwacht schaak: 1...♗g2+! en de zwarte promotie kan niet

meer verhinderd worden: 2.♖h4 f3 3.♗d(h)6 f2 4.♗f5 ♖h2 (♗h3) 5.♗e3 ♗h3 (♖h2) 6.♖g(h)5 ♖g3 7.♖- ♖f4 8.♗d5+ ♖f3 9.♗e3 ♖xe3, etc...). Dus 1...f3 2.♖g3, etc... als boven. Nu wel correct dus.

G. Kasparjan
Sjachmaty 1952

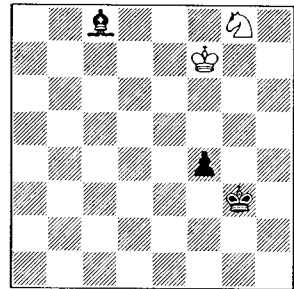

2) Remise

In *Sjachmaty* 1952 (versie 1974) publiceerde Ghenrik Kasparjan een prachtig 'ultraminiaurtje' waarin de witte Koning na een lange, unieke wandeling, remise kan houden: 1.♖b7 ♗d3! 2.♗c3+ ♖d4! 3.♗a2! e4 4.♖c6 ♗c4 5.♗c1 ♖c3 6.♖d6! ♖d2 7.♖e5 e3 8.♖e4! ♗f7 9.♖f3 ♗d5+ 10.♖f4 ♗d5+ 11.♖f3 ♗f7 12.♖e4 ♗g6+ 13.♖f4! ♗c2 14.♖f3 ♗d1+ 15.♖e4! ♗c2+ 16.♖f3! ♗a4 17.♖f4 en Zwart komt niet verder. Maar ik ontdekte een klein foutje in het oplossingsverloop, namelijk een subtiele dual: na 9...♗d5+ 10.♖f4 ♗e6 is niet enkel 11.♖f3, maar ook 11.♖e4 voldoende voor gelijkspel.

Correctie: Na 9...♗g8! 10.♖e4 ♗e6 11.♖f3 etc..., verloopt alles zoals de internationale grootmeester het had gewild, dus zonder dual.

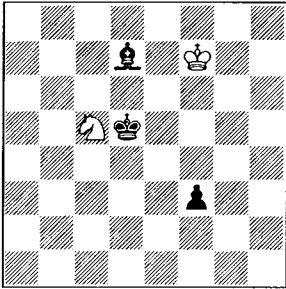
V. Kaljagin, 1998

3) Remise

Ook in een recente maljutka van V. Kaljagin uit 1998, loopt het fout na de derde zet van Zwart: 1.♗f6 f3 2.♗e4+ ♖f4 3.♗f2 ♖e3 4.♗h1 ♗h3 5.♖g6, als in de verbetering hieronder. In plaats van 3...♖e3? speelt Zwart echter 3...♗b7! of ook 3...♖g3!, en wint. Men zie: 3...♗b7! en bijvoorbeeld 4.♗h1 ♖g4 5.♖e6 ♖h3 6.♗f2+ ♖g3 7.♗d1 ♗e4 8.♖e5 ♗d3 9.♖d4 ♗c2 10.♗e3 f2 11.♗f1+ ♖f4 12.♗d2 ♗e4 13.♖c3 ♗b7 14.♖b2 ♗a6 15.♖c2 ♖e3 16.♖c1 ♗b5 17.♗d1 ♗a4+ 18.♖c1 ♖e2 wint. Ook winnend is 3...♖g3! 4.♗e4+ ♖f4 5.♗f2 ♗b7 6.♗h1 ♖g4 7.♖e6, als boven.

V. Kaljagin, 1998
correctie: I. Vandecasteele

4) Remise

Correctie: Een lichte wijziging in de stelling maakt de studie niet alleen correct, maar er zit ook nog een verrassende variant bij. Na 1.♖d3 antwoordt Wit 1...♙c6!? niet met 2.♗f2?, want dan heeft Zwart de langste adem: 2...♙e5! 3.♗g6 ♘f4 4.♗d1 ♙a4 5.♗f2 ♙c2+ 6.♙h5 ♗g3 7.♗g4 ♙f5 8.♗e3 ♙h3 9.♗d1 ♙f1 10.♗g6 ♙e2 11.♗e3 ♙d3+ 12.♙h5 f2 13.♗g5 ♙c4 14.♗f5+ ♙f3 15.♗h4+ ♙e2 16.♗f5 ♙e6 17.♗g3+ ♙f3 18.♗f1 ♙c4 19.♗d2+ ♙e3. Maar na 1...♙c6 houdt Wit remise door 2.♗f6!

♗d4 3.♗f2 ♙c3 4.♗g4+ en b.v. 4...♙f4 5.♗e5 f2 6.♗d3+ etc. Dus 1.♖d3 ♙e4! 2.♗f2+ ♙e3 3.♗h1♙h3! 4.♗g6! (Fout is 4.♙f6? ♙g2 5.♗g3 ♙f4! 6.♗h5+ ♗g4 7.♗g6 f2 8.♗f6+ ♙f3 etc) 4...♙g2 5.♗g3 f2 6.♙f5! (en ook hier niet 6.♗g5? ♙f3 7.♙h4 ♙f4 8.♗h5+ ♙e3 9.♗g3 ♙f3) 6...♙h3+ 7.♙e5! ♙f3 8.♗e4 f1♙ 9.♗d2+ ♙-10.♗xf1. En dankzij de voorzichtige zetten 4.♗g6!, 6.♙f5! en 7.♙e5! teent de witte Koning behouden uit het mijnenveld.

THE MAN WHO SCORED 12 TWICE

by Alain Pallier

With the *FIDE Album 1980-82*, the process of selection changed: three judges now allot from 0 to 4 points to each composition and any that receives at least 8 points in total is included (i.e. a composition that gets 4 from two judges and 0 from the third one is selected despite the huge difference of notation).

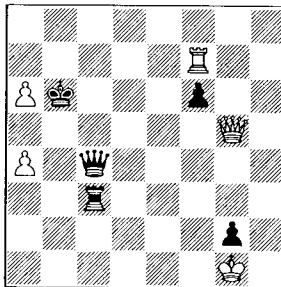
In the four first albums with the new process (1980-2/1983-5/1986-8/1989-91), only 2 studies (out of 454!) got the maximum and 'magic' figure: one by Yehuda Hoch (1980-82 Album) and one by V. Anufriev-B.Gusev (1986-88 Album). In the next Album (1992-4), still in preparation, a third study obtains 12 points and, again, it has been composed by Yehuda

Hoch! This exceptional achievement deserves attention: can we learn from the israeli composer how to compose masterworks ?

(Lesson 1)

Y. Hoch

1st Prize J.Mandil MT 1980

1) Win

The material is equal and position is natural. The 'natural' first move is the thematic try :

1.♙xf6? ♙a7 2.♗g7+ ♙c7 3.♙f7 ♙c1+! 4.♙xg2 ♙c2+ 5.♙f3! (5.♙h3 ? ♙h2+ and 6...♙g2+) 5...♙c3+ 6.♙e4 ♙c4+ 7.♙d5! (7.♙f5? ♙f4+) 7...♙c5+ 8.♙e6 ♙c6+ 9.♙f5 ♙c5+ 10.♙g6 ♙c6+ 11.♙h7 and now, Black cannot check but can find a nice saving move: 11...♙xa6 leaving White with no other continuation than 12.♙xc7 ♙xc7 13.♙xc7 stalemate.

The solution begins in 'logical style' with a preparatory manoeuvre: 1.a5+!! ♙xa6 2.♙xf6+ ♙a7 (2...♙b7 3.a6+) 3.♙g7+ ♙c7 4.♙f7 ♙c1+ 5.♙xg2 ♙c2+ 6.♙f3 ♙c3+ 7.♙e4 ♙c4+ 8.♙d5 ♙c5+

9.♟e6 ♞c6+ 10.♟f5 ♞c5+ 11.♟g6 ♞c6+ 12.♟h7.

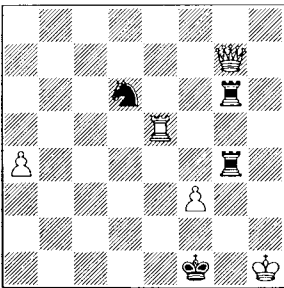
What is the difference now? Black has another stalemate trap: 12...♟a8!! (not 12...♟b7 13.♞b2+ ♟a8 14.♞xc7 ♞h6+ 15.♟g8! ♞g6+ 16.♞g7 +-) 13.♞xc7 ♞xc7 14.♞xc7 as seen previously. But with b♟ on a8, White has the possibility of repeating his systematic manoeuvre one rank higher: 13.♞g8+! ♞c8 14.♞f8 ♞c7+ 15.♟h8 ♟a7! Again? 16.♞xc8? ♞xc8 17.♞c8 with an echo (and chameleon) stalemate. 16.♞g1+! and White wins

This fatal check, unpinning w♞, was not available in the thematic try. Let us admire the deep thematic and organic unity of this first study before examining the second one.

(Lesson 2)

Y. Hoch

1st Prize Dobrescu JT
1993-4

2) Win

1.♞e1+ ♟xe1 2.♞e5+! ♟f1! (f2-square must be free) 3.fxg4 ♞h6+. This time, the thematic try appears after the introduction. White can play 4.♞h2 or 4.♞h5. Again the reason why one of this move fails is well

hidden: 4.♞h2 ♟e4!! 5.♞xh6 ♟f2+ 6.♟h2 ♟xg4+ 7.♟h1 ♟f2+! (for 7...♟xh6? see main line) 8.♟h2 ♟g4+ 9.♟h3 (otherwise Black repeats the moves after 9.♟h1 or 9.♟g3 ♟xh6 10.a5 ♟f5+ and 11...♟d6, 12...♟b5=) 9...♟xh6 10.a5 ♟f7 11.a6 ♟g5+ (the saving check) 12.♟g4 ♟e6 13.a7 ♟c7 14.♟f3! ♟g1! (as known from the theory since a lot of years - 14...♟e1? 15.♟c3 ♟f1 16.♟d3 ♟f2 17.♟c4 ♟e3 18.♟c5 ♟e4 19.♟c6 ♟a8 20.♟b7 +-) 15.♟c3 ♟g(h)2 and Black has gained a rank to draw.

What is the difference after 4.♞h5(!)?

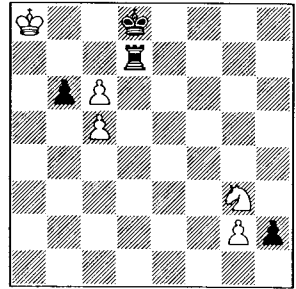
4.♞h5! ♟e4!! 5.♟h2! ♟f6! Ingenious. Black wants to eliminate g4 as the previous variation before capturing the ♞.

6.♞h3+! ♟f2 (the difference: f2 is no longer available) 7.♞xh6 ♟xg4+ 8.♟h1!! (switchback) 8...♟xh6 9.a5 +- since the pawn cannot be stopped.

Again, the same qualities must be noticed: it is a perfect gem. E. Dobrescu, the judge, wrote: "In my opinion, we are in presence of a study that ranks with the best of recent years. A modern work of great complexity, with profound motivation on both sides."

Can you guess how many points will get the next study in the same style, if it is selected in the 1995-7 Album, (but it is not a first prize...)?

Y.Hoch
4th prize Gambit 1995

3) Win

1.cxb6! ♞c7! 2.b7! (2.bxc7? ♟xc7 3.♟h1 [3.♟a7 ♟xc6 =] 3...♟xc6 4.♟b8 ♟d5 5.♟b7 [5.♟c7 ♟c5! =] 5...♟d4 6.♟b6 ♟e3 7.♟c5 ♟e2 8.g4 ♟f3 9.g5 ♟g2 10.g6 ♟xh1 11.g7 ♟g2=) 2...♞xc6 3.♟a7!! (3.b8♞+? ♞c8 4.♟b7 [4.♞xc8+ ♟c8=; 4.♟h1 ♟d7! 5.♟b7 ♞xb8+ 6.♟xb8 ♟d8! =] 3...♞xb8+ 4.♟xb8 ♟d7 6.♟b7 ♟d6 7.♟c8 ♟e5 8.♟c7 ♟f4 9.♟h1 ♟e3=) 3...♞c7 4.♟a(b)6 ♞xb7(+) 5.♟xb7 ♟d7 6.♟h1! ♟d6 7.♟c8!! ♟c6 (7...♟e5 8.♟c7! ♟e4 9. ♟c6 ♟e3 10.♟d5 ♟c2 11.♟e4 ♟f1 12.♟f3 +-) 8.♟d8 ♟d6 9.♟e8 ♟e6 10.♟f8 ♟f6 11.♟g8 ♟g6 12.♟h8!! (12.♟f2? ♟f5 13.g3 ♟c6 14.♟h7 ♟d5 15.g4 ♟d4 16.g5 ♟e3 17.♟h1 ♟f3=) 12...♟h6 13. ♟f2 ♟g5 14. g3 ♟f5 15.♟g(h)7 ♟e5 16.♟g4+! ♟. 17.♟xh2 +-.

This third study may have some minor defects (for instance white 12th and 13rd moves can be inverted), it deserves a high ranking for the same reasons. We'll see...

Een 'Comedy of Errors'

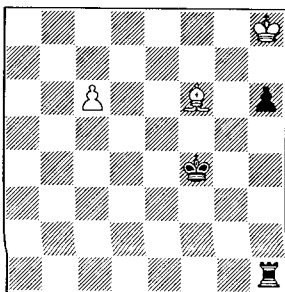
door Julien Vandiest

Zoals bekend, liet ons aller vriend 'AJR' zich eens ontvallen dat zowat een derde van alle reeds gepubliceerde schaakstudies incorrect werden bevonden. En dat recente composities die daar voorlopig van gevrijwaard bleven om de goede reden dat ze nog niet voldoende aan circulatie toe zijn, vermoedelijk hetzelfde lot te wachten staat.

Pleit die bevinding nu tegen de componisten in kwestie? Men kan menen van niet. Wanneer de samensteller van een eindspel die plots het deksel op zijn neus krijgt al vaak heeft getuigd van grote verbeelding, dito vaardigheid en zin voor doorgedreven perfectie, is het haast onvermijdelijk dat zijn schepend enthousiasme hem al eens stress bezorgt die tot kortsluitingen van de aandacht voert (Vermoeden: vergeeft schrijver dezes ze dat allen, dan vergeeft hij *en passant* zichzelf).

Toch blijft er nog veel te doen in dat slopingswerk. Het kan trouwens ongeloofwaardige allures aannemen, zoals wanneer de meest elementaire flaters evenmin worden opgemerkt door de criticus als door de componist. Als schoolvoorbeeld daarvan is er een miniatuurtje van J. de Villeneuve-Esclapon, dat in 1909 werd gepubliceerd in *L'Echiquier Francais* (diagram 1).

J. de Villeneuve-Esclapon
L'Echiquier Francais 1909

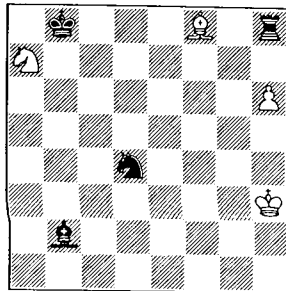

1) Wit wint

Winst wordt verkregen ze, zo lezen we, op een manier die amper nadenken vergt, en wel door 1.♙c3 ♚h5 2.♙b4!, waarna de witte pion niet meer kan worden gestopt in zijn promotiemars. Wel er zou beter wat méér nadenken aan te pas gekomen zijn. Zwart speelt namelijk 1...♜c1!, en na 2.♙d2+ (Wat anders?) 2...♜e5 3.♙xd2 ♜e6 is het remise! Of een directe weerlegging in één zet. [HH: Dit is een opmerkelijk geval van een zetduivel die gekopieerd werd in vele publicaties. Ik weet bijna zeker dat in de originele studie ook nog een pion op h5 stond. Grappig genoeg werd ooit als correctie voorgesteld om die pion toe te voegen!].

Een andere, overbekende studie van dezelfde componist, is er een uit 1923, jaar waarin die 'klassieker' de eerste plaats behaalde in de *Schweizerische Schachzeitung* (diagram 2).

J. de Villeneuve-Esclapon
1e prijs *Schweizerische Schachzeitung* 1923

2) Remise

Het bijzondere fraaie remiseplan luidde: 1.♙g7 ♚h7 2.♙g4! ♜xa7 3.♙h5 ♙f5! 4.♙xb2 (4.♙g6? ♜xg7+) 4...♜xh6+ 5.♙g5 ♚h2! (5...♜b6 6.♙e5! ♙e7 7.♙d4) 6.♙e5 ♚f2 7.♙f4! ♙d4! 8.♙e3 ♚f5+ 9.♙g4 ♚d5 10.♙f4 ♜b6 11.♙e4 ♜c5 12.♙d3, en remise is een volledige feit. Het heeft echter meer dan een generatie geduurd, alvorens men ontdekte dat er een kink in de kabel zat, en nog wel een vrij eenvoudige. Men heeft namelijk kunnen aantonen dat zwart 2...♜b7! dient te spelen, en dat die zet winnend is. Maar we weten uit welk hout studiecomponisten gesneden zijn: hebben ze een beloftevolle stelling in handen, dan willen ze het onderste uit de kan, ook al leent die stelling zich daar niet toe. Wat men allemaal heeft uitgedacht om al het betrokken hout op het bord te houden, tart de verbeelding. Uiteindelijk

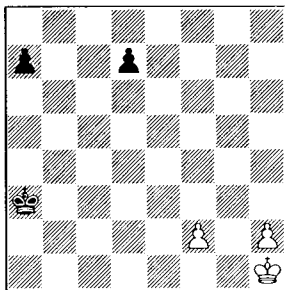
heeft men zelfs pogingen ondernomen om, door wisseling van kleuren, een winststudie op het bord te krijgen waarin de aanvallende partij er zich vooral dient voor te hoeden dat de andere niet kan uitpakken met een onverhoedse Villeneuve-Esclapon.

Ik moet bekennen dat ik daar men harteloos onbegrip tegenover sta. Als de aanvankelijke studie dan toch incorrect is, dan wordt het witte ♖a7 een figurant die daar staat te niksen. Men kan dus dat beestje direct supprimeren, en op zijn veld de zwarte koning installeren; sluit men dan tevens de toren reeds op, en zet men de koning reeds op g4, dan krijgen we de stelling: ♖g4 ♗g7 h6 / ♖a7 ♜h7 ♗b2 ♘d4. Dan hebben we de oplossing alleen maar twee zetten ingekort (met als bonus dat we thans voor een miniatuurtje staan), en is 1.♗h5! nu de 'onbesproken' weg naar de remise. Is die manoeuvre op zich al niet prachtig genoeg? [HH: helaas is nog een andere incorrectie gevonden: na hier 1.♗h6 speelt zwart 1...♘e6! en wint. De belangrijkste variant is 2.♗xb2 ♜b7 3.♗a3 ♜b3 4.h7 ♗g3!! 5.♗b4 ♘f4+ 6.♗h4 ♗g7 7.h8♘ ♘e2!].

Niemand zal betwisten dat, in pionneneindspelen, de bewegingen van beide koningen doorslaggevend zijn. Men zou er zich dus aan verwachten dat makers van dit soort eindspelen die koningen gestaag in de gaten houden. Maar wat overkwam zekere dag de ongekreunde koning der pionnenkunstenaars, N.D. Grigoriev? En nog wel in een miniatuurtje dat in 1930 een

tweede prijs behaalde in 64 (diagram 3).

N.D. Grigoriev 2e prijs 64

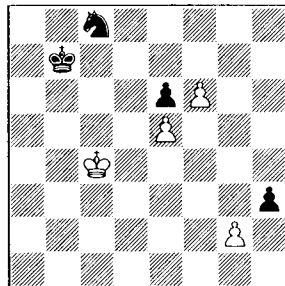

3) Wit wint

Het winstverloop luidde: **1.f4 ♖b4! 2.h4 d5 3.f5 ♖c5 4.h5 d4! 5.f6 ♖d6 6.h6 d3 7.f7 ♖e7 8.h7 d2 9.f8 ♗+ ♖xf8 10.h8 ♗+**, en wint. De witte koning zorgt echter voor een 'cook' van jewelste: **5.♗g1(g2)! ♖c4 6.f6 d3 7.f7 d2 8.f8 ♗ d1 ♗(+)** 9.♗f1 ♗xf1+ 10.♖xf1, en de h-pion loopt ongehinderd door. Dat een Grigoriev dat niet gezien heeft, is verbijsterend.

Iets minder onthutsend, maar toch nog verwonderlijk genoeg, is wat er gebeurde met een studie van V. Jakimtsjik (dia 4):

V. Jakimtsjik Sjachmaty v SSSR 1933

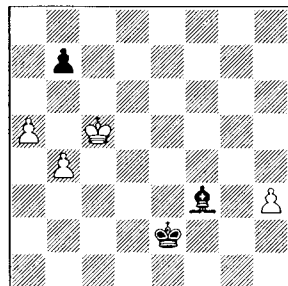

4) Remise

Na **1.f7 ♖b6+ 2.♖c5 hgx2**, houdt wit remise, beweert de auteur, en verwijst daarvoor naar **3.♖d6 g1♗!** (3...g1 ♗ 4.f8 ♗ ♗c5+ 5.♖xe6 ♗xf8 pat) **4.f8♘!** (4.f8 ♗? ♗c5+ 5.♖xc5 ♘d7+, en wint), waarna zwart niet langer kan winnen. Maar dat kon hij aanvankelijk wél, namelijk door het alweer eenvoudige **2...♖c7!** te spelen. Wil wit nu 3...♘d7+ verhinderen, dan kan hij enkel promoveren tot paard; en **3.gxh3?** brengt evenmin heil, want dan wint **3...♘d7+ 4.♖d4 ♖d8 5.h4 ♖e7 6.h5 ♖xf7** moeiteloos. De zeer fraaie bedoeling kan echter alweer worden gered door in het oplossingsverloop wat te gaan snoeien, en te vertrekken vanuit de stand **♖d6 e5 f6 / ♖b7 ♖b6 e6 g2**. Wellicht wat minder oogstrelend, maar toch nog boeiend genoeg, dunkt me. Of ontwaart de vindingrijke lezer misschien nog iets beters?

Een ander voorbeeld van een gezwinde weerlegging, opnieuw te wijten aan schaakblindheid, wordt geleverd door een miniatuurtje van Réti (diagram 5):

R. Réti e.v. *Kagans Neueste Schachnachrichten* 1922

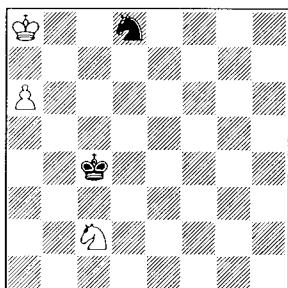

5) Wit wint

Als winstvoering wordt ons opgedist: 1.♔d4 ♚f2 2.h4 g3 3.♗e3 ♘g4! 4.b5! ♙xh4 5.b6 ♘c8 6.♔d4(f4), gevolgd door de niet te stuiten opmars 7.♗e5, 8.♗d6 en 9.♗c7, waarna de pion op b7 sneuvelt en daardoor de weg vrijmaakt voor eigen infanterie. Even elegant als instructief, zo lijkt het, maar blijkbaar is het Réti geheel ontgaan dat 2...♗c2! (toch niet zo 'n moeilijk te vinden zet) remise forceert. Immers, de zwarte b-pion kan thans te gepaster tijd gedekt worden door ♗a6 te spelen, en intussen kan de witte h-pion geen roet in 't eten gooien (3.♗c5 ♗e3 4.♗b6 ♗f3 5.h5 ♗xh5 6.♗xb7 ♗c2).

Bepaald koddig wordt de situatie, wanneer de componist zijn eigen, geheel correcte winstvoering, zelf torpedeert door op een bepaald moment een 'alternatieve' zet te vermelden die er op uitdraait dat de andere kleur plot remise cadeau krijgt. Dit overkwam dezelfde Réti in een ultraminiatuurtje, opgenomen in de fameuze *Endspielstudien* uit 1929 (diagram 6).

R. Réti *Endspielstudien* 1922

6) Wit wint

Na 1.♔a7 ♗b5 2.♗b4! ♗a5 3.♗b8 ♗c6+, stipt de auteur aan (vermoedelijk tot zijn leedwezen) dat nu zowel 4.♗b7 als 4.♗c7 winnend is. Het is haast ongelooflijk dat een componist én bordschaker van zulk een niveau niet heeft gemerkt dat 4.♗c7? zonder meer een fout is. Stomweg 4...♗xb4! 5.a5 ♗d5+ en 6...♗b6 remiseert op slag. Enkel 4.♗b7! klaart de klus.

Zowel het verre als het recente verleden van de schaakstudie staan garant voor het recidiveren van dergelijke missers. De componist is dermate behekt door het schone dat hij op het bord wil brengen, dat hij stekeblind wordt voor de simpelste mankementen. Vorm van schaakblindheid die trouwens nog veel meer woedt in de partij. Meer dan eens is daar de situatie de volgende: in acute tijdnood begaat de (slecht staande) zwartspeler een ijselijke blunder, maar die wordt niet afgestraft omdat de witspeler, gans in beslag genomen door het plan dat hij aan 't uitvoeren is, nu een mat in één of twee zetten overziet! Dan nog is in de partij zoiets vergeeflijk, omdat men gebonden is aan een bepaalde bedenktijd. Terwijl men voor het op punt stellen van een eindspelstudie alle tijd van de wereld kan uittrekken (tenzij de eega praamt tot het *eindelijk* naar bed komen).

Wat nu in de partij òðk vaker voorkomt dan in de studie, is volgend gebeuren. Een speler begaat een fout, maar die volstaat niet om de stelling serieus te compromitteren. Die fout heeft er echter een aardje naar om er een tweede bij de hand te nemen, die dan wel fataal blijkt.

Speelt men echter heel wat partij, dan raakt men dat zo stil-aan gewoon. Maar bij het corrigeren van een studie is het eerder uitzonderlijk dat men een tweede misgreep pleegt.

Maar dat is nu precies wat mij is overkomen, en waarmee ik een onsterfelijke bijdrage heb geleverd tot het 'op punt stellen' van de ongekroonde koning der flaters.

In 1993 publiceerde *Schakend Nederland* een 'aristocraat' van me waarmee ik de misschien wel prachtigste studie van Halberstadt naar de kroon wou steken: via alternatieve wandelwegen, de zwarte koning uiteindelijk mat zetten in de vier hoekregio's van het bord (die parel vindt men op pag. 10 van de *Curiosités tactiques des finales*). Om onbegrijpelijke redenen werd hij niet opgenomen in de *1234 End-Game Studies* van Sutherland en Lommer). Halberstadt zelf had me er destijds al voor gewaarschuwd dat hij een economischere uitvoering van die task (lees: met minder dan drie zwarte pionnen op het bord) onmogelijk achtte. In mijn jeugdige overmoed wou ik me daar natuurlijk niet bij neerleggen. Na veel vruchteloos gepruts, werd me uiteindelijk een kortstondige triomf gegund: een maljutka-aristocraat leek de taak voor haar rekening te nemen. Ze werd vooreerst gelauwerd, maar al kort nadien bewees Bron dan de zwarte dame kon worden buitgemaakt zonder dat men daartoe een hoekregio van doen had, namelijk die van rond a8. Bij gebrek aan beters, nam ik dan maar genoegen met een alleszins 'panoramische' konings-

wandel en zond ik het stukje in naar SN.

Uit pure schaamte geef ik hier die idiote stelling niet aan op diagram. Ze luidde: ♖e2 ♜c4 ♘d4 / ♙h4 ♚b8, en de oplossing liet ik ingaan met 1.♘f3+. Die zet wint wel degelijk, maar amper was de studie verschenen, of Marcel van Herck signaleerde me wat ik intussen ook al had gemerkt, namelijk dat 1.♘c6+ direct de dame wint. Een grotere 'nevenduivel' kan men zich wel niet voorstellen! Mijn vriend Ignace Vandecasteele had hem natuurlijk óók ontmaskerd. In zijn nieuwe rubriek *Manke Maljutka's* (decembernummer 1999 van *EBUR*) neemt hij hem nog eens behoorlijk op de korrel, maar in zijn goedertierenheid schreef hij die onbewuste grapjasserie toe aan 'de verstrooide professor' in me, ce qui est trop d'honneur. "Maar goed", zo reuzeneerde ik in 1993, "als ik die redeneerbok heb geschoten, dan de rubrieksleider eveneens". En als Van Herck de eerste (en enige) lezer was die me op die onzinnigheid wees, liet vermoeden dat heel wat andere lezers er overheen hadden gekeken. Alhoewel.... In mijn goedertierenheid ging ik er dan maar van uit dat heel wat abonnees van *SN* er wel door aan 't lachen waren gebracht, maar dat ze verder geen woorden wisten vuil te maken aan een ezelaar van zulk een kaliber.

Na het verteren van die absurditeit ontdekte ik echter, tot mijn grote opluchting, dat de correctie van het ganse geval erg eenvoudig was. Daartoe volstond het immers de zwarte koning van h4 te laten verhuizen

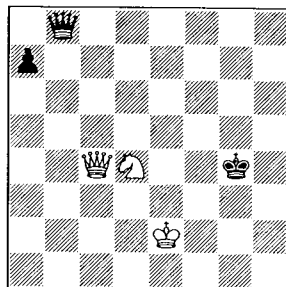
naar g4. Na het geplande 1.♘f3+, kan de zwarte dame dan weliswaar tussenplaatsen op f4, maar dit levert dan een supplementaire variant op: 1...♜f4 2.♚g8+ ♙h5 (2...♙f5 3.♚f7+, idem, aangezien 3...♖e4 zou worden afgestraft door 4.♚e6+) 3.♚h7+ ♙g4 (3...♚h6 4.♚f5+) 4.♚g6+ ♙h3 en nu haalt 5.♙f2 wel degelijk de buit binnen, want het mat op g2 valt nu enkel te keren door 5...♚g4, en hierop volgt 6.♚h6+.

Andermaal: écht waar? Zwart speelt eenvoudigweg 5...♚e3+, en na 6.♙xe3 is het pat! Of als tegengif voor nevenoplosbaarheid, onoplosbaarheid....

Gelukkig voor mijn ego, ontwaarde ik vrij snel dat pat. Maar vroeg de situatie nu niet om een tweede correctie? Het zou jammer zijn om die nieuwe bijvariant stomweg te zien wegvallen. Om hem te behouden en tevens pat te voorkomen, diende er dus ergens op het bord een zwarte pion te staan, een beweeglijke natuurlijk! Maar waar? Lange tijd kon ik hem nergens geïnstalleerd krijgen, of zijn aanwezigheid voerde tot nieuwe duals en/of onoplosbaarheid. Uiteindelijk leverde veld a7 het ei van Columbus (Om de waarheid te zeggen, had ik vooreerst gedacht aan een draai van het bord, met als stelling b.v. ♘d7 ♚f5 ♘e5 / ♙b5 ♚g1 h2. Dit zou echter hebben geleid tot een tweede publicatieramp, aangezien de zwarte dame nu gedekt staat, met het gevolg dat haar koning zorgeloos kan rondtoeren. Zoals men ziet was de 'comedy of errors' nog lang niet van de baan!). De stelling, voor de tweede keer gecorrigeerd, is dus nu die van

diagram 7. En zo te zien brengt ze nog een andere bonus mee.

J. Vandiest
speciale eervolle vermelding
Schakend Nederland 1993
correctie

7) Wit wint

1.♘f3+! ♙h5! (1...♜f4? 2.♚g8+, enz., thans zonder een te duchten pat. Na 1...♙-3 heeft zwart zichzelf gekortwiek, aangezien er nu een enkel mat opduikt in hoekzone h1 na 2.♚h4+ ♙g2 3.♘e1+ ♙g1 4.♚g4+ en 5.♚g2 mat) De zet 1...♙f5 gaat natuurlijk ook op, maar tegen hem behoud ik het bezwaar dat ik heb tegen de correctiestelling aanbevolen door Ignace: ♖e2 ♜c2 ♘f3 / ♙f4 ♚b8. Immers, na 1.♚c4+ ♙f5 2.♚f7+ ♙g4, kan de zwarte koning niet langer naar hoekzone h8 worden gedreven, zodat de task zelf vervalt) 2.♚f7+ (Niet 2.♚d5+? ♙h6! 3.♚e6+ ♙g7!, en ZKH ontkomt) 2...♙g4 (Hier is er dus ook 2...♙h6 3.♚f6+ ♙h7 4.♘g5+, en zwarts lot wordt bezegeld in een eerste hoekzone). 3.♚g6+ (3.♚e6+? ♙f4 4.♚f6+ ♖c4 is zuiver tijdverlies) 3...♙f4 (3...♙h3 4.♚h5+ ♙g2 5.♘e1+ ♙g1 6.♚g4+, met mat in de tweede

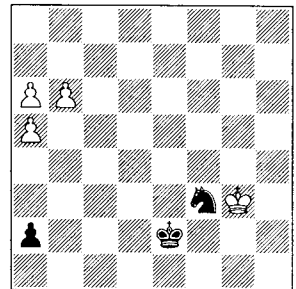
hoek. In dit geval kan er nog een ander mat op het bord komen: 5...♔g3 6.♖g5+ ♔h3 7.♗g2+ ♔h4 8.♕f3+ ♔h5 9.♗g5 mat) 4.♗g5+ ♔e4 5.♗g4+ ♔d5 (5...♗f4 6.♖e6+) 6.♗f5+ ♔c6! (Kiest voor de meest luxueuze uitvaart. De zet 6...♔c4 laat zwart afstevenen op de derde hoekzone via 7.♗e5+! ♔c3, de enige zet die niet direct de dame kost, 8.♗d3+ ♔b2 9.♕c4+ ♔a9 (9...♔c1 10.♗d1+, met ng een supplementair mat) 10.♗a3+ ♔b1 11.♕d2+ ♔c2 12.♗d3+, en nu heeft zwart de keuze tussen 13...♔b2 13.♗b1+, met damewinst, en 12...♔c1 13.♗c3+, met koningsverlies) 7.♕d4+! (7.♗e5+? zou een slag in 't water zijn na 8...♔b7! 8.♗e4+, zo niet begeeft de koning zich na a8, waarna de dame kan tussenplaatsen, 8...♔c8, en na 9.♗c6+ ♗c7 is de winst foet-sie) 7...♔b7 (Dreigt opnieuw 8...♔a8 =. Na 7...♔b6 is er 8.♗b5+ ♔c7 9.♗e6+ ♔c8 10.♗c6+, terwijl 7...♔c7 leiden kan tot zowel 8.♗c5+ als 8.♗e5+. Dit werd pertinent opgemerkt door Ignace. Stond er echter geen zwarte pion op a7, dan kan verderop de niet-thematische variant opduiken, gesignaleerd door Bron) 8.♗d5+ ♔c8 (Hier liet ik, in een eerste opwelling, de koning naar c7 gaan, gevolgd door 9.♗c6+ ♔d8 10.♗f6+, enz. Ignace heeft echter terecht opgemerkt dat er dan een dual ontstaat, namelijk 9.♗c5+ ♔f7 10.♗f5+ ♔e8 11.♗h5+ ♔d7 12.♗f7+ ♔c8 13.♗e8+, enz. Dit kan men natuurlijk 'de weg op zeven' noemen, maar het s een onbehaaglijke dual. Merkwaardig is daarbij dat Bron w l de slotdual van het ganse geval in de gaten

kreeg, maar niet dze hier!) 9.♗e6+ ♔c7 10.♗e7+ ♔c8 (10...♔b6 11.♗b4+ ♔c7 12.♗e6+ ♔c8 13.♗c4+! ♔d7 14.♗c5+ ♔e7 15.♗e6+ ♔f8 16.♕d7+, of 13...♔b7 14.♗c5+ ♔a8 15.♗d5+) 11.♗e8+ ♔b7 (De koning gaat liever niet naar c7, want hierop volgt 12.♗e6+ ♔b7 13.♗c5+, enz., of ook 13.♗b5+ ♔a8 14.♗c6+ ♗b7 15.♗c7+ ♔b8 16.♗a6+ ♔a8 17.♗e8+, en mat volgt. Maar thans duikt een kleine verrassing op...) 12.♗c6+, met mat in de vierde hoekzone. Denkt men echter de pion weg, dan belandt men via 11...♔c7 12.♗e6+ ♔b7 13.♗c5+ is de dual, blootgelegd door Bron: 13...♔a8 14.♗c6+ ♔a7 15.♗a6 mat (en de job is geklaard), maar helaas is er dan ook 14.♗e4+ ♔a7 15.♗a4+ ♔b6 16.♕d7+, met damewinst. Waarna de task andermaal naar de haaien is.

Nadat ik dit opgepoetste mini-atuurtje had klaargestoomd met het gevoel van bevrediging dat de vroede lezer kan bevroeden, maakte een schaakvriend me erop attent dat, naar zijn mening, nog verrijking kan worden nagestreefd door aan de stelling een tweede zwarte pion toe te voegen, genstalleerd op a6. Na 7.♕d4+ kan dan de zwarte koning naar b6 gaan zonder daar te worden gemolesteerd door 8.♗b5+. Wit dient dan zijn toevlucht te nemen tot de manoeuvre 8.♗b1+! ♔c7 9.♗e6+ ♔c8 10.♗c1+, enz. "Nog aardiger", glunderde de vriend, "en dt terwijl we binnen het kader van een miniatuurtje blijven!". In feite blijven we op de scene van de 'comedy of errors', want na het eenvoudige 10...♔d7 11.♗c5+ ♔e8! zit er voor wit niets meer

in. Tch bleek die foutieve suggestie haar nut te hebben. Ze bracht me namelijk op het idee tot kleurenwisseling over te gaan en daardoor tot een remiseminiatuurtje te geraken dat een onverwachte afloop kent. Wat graag publiceer ik het hier als 'eerste plaatsing', kwestie van een zoenoffer te brengen voor mijn misslag uit 1993 (diagram 8).

J. Vandiest eerste plaatsing

8) Remise

1.b7! (1.a7? a1 ♗ 2.a8 ♗ ♗g7+ 3.♔f4 ♗g5+ 4.♔e4 ♗e5 mat, of 3.♔h3 ♗h6+, en mat in 3. De miniduals uit de inleiding verwijderd te krijgen bleek geen kinderspel) 1...a1 ♗ 2.b8 ♗ ♗g7+ (2...♗g1+ sorteert geen effect na 3.♔h3 ♗h1+ 4.♔g4 =) 3.♔f4! (3.♔h3? ♗h6+ 4.♔g2 ♗e1+ 5.♔g3 ♗g5+ 6.♔h3 ♗g2+ 7.♔h4 ♕f3+ 8.♔h5 ♗g5 mat) 3...♗g5+ (3...♗f6+ 4.♔e4 =, of 3...♗d4+ 4.♔f5 =) 4.♔e4 ♗g4+ 5.♔d5 (5.♗f4? ♗c6+) 5...♗f5+ 6.♔c6! (6.♔c4? ♗e5+!, en wit loopt weer mat in de hoekregio a1) 6...♕d4+! 7.♔b7 ♗d5+ (Er dreigde opnieuw 8.♔a8 en 9.♗b7) 8.♔c8 (8.♔b6? ♗c6+ 9.♔a7 ♕b5+ 10.♗xb5+ ♗xb5

11. ♖a8 ♜xa6+. Daarnaast leidt de zet 8. ♕c7? ♜c6+ 9. ♖d8 ♜f6+ 10. ♕c7 tot een overbodige omweg) 8... ♜e6+ 9. ♕c7 ♜e7+ 10. ♕c8!! (Maar niet 10. ♖b6? ♜b4+ 11. ♕c7 ♖e6+ 12. ♕c8 ♜c4+! 13. ♖b7 (13. ♖d7 ♖c5+ 14. ♕e7 ♜e6+ 15. ♖f8 ♖d7+) 13... ♖c5+ 14. ♖a8 ♜xa6+ 15. ♜a7 ♜c8+ 16. ♜b8 ♜c6+ 17. ♕a7 ♜a6 mat) 10... ♜e8+ 11. ♕c7 (11. ♖b7? ♜c6+ 12. ♕a7 ♖b5+) 11... ♖e6+ 12. ♖b7 ♖c5+ 13. ♕a7 (13. ♖a8? ♜c6+ 14. ♕a7 ♜xa6 mat, of 13. ♕c7? ♖xa6+) 13... ♜d7+ (Lijkt direct winnend met het oog op 14. ♕a8? ♜c6+ 15. ♕a7 ♜xa6 mat, of verrassend 14. ♖b6? ♖a4 mat!) 14. ♜b7!! (De pointe) 14... ♖xb7 (Er zit niets anders op) 15. axb7 ♜c7!

(Noopt wit tot accuraat spel) 16.a6! (Natuurlijk niet 16. ♕a8? ♜xa5+, enz. Verleidelijk is hier 16. ♕a6? ♜b8!, na een zet van de zwarte koning zorgde 17. b8♖! ♜xb8 voor pat, 17. ♖b6 ♖d3 18. a6 ♖c4 19. a7 ♜d6+ 20. ♕a5 ♜b4+ 21. ♕a6 ♜b5 mat) 16... ♖d3 17. ♕a8 ♜c6 18. ♕a7! (18. a7? ♜d5 19. ♖b8 ♜d8 mat, of 18. ♖b8? ♜xa6, enz.) 18... ♜c5+ (Een laatste poging) 19. ♕a8! (19. ♖b8? ♜b6! 20. a7 ♜d8 mat, of 20. ♖c8 ♜xa6) 19... ♜c6 (19... ♜d5 maakt geen verschil uit) 20. ♕a7!, met remise door herhaling van zetten.

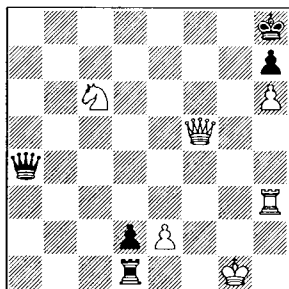
Waarom ik nu, bij het kelderen van studies, bij voorkeur ben gaan graaien uit de oude doos? Omdat de studies in kwestie,

hun euvels ten spijt, maar blijven circuleren in schaakrubrieken waarvan de leiders nu niet bepaald studiekeien zijn. En dat bewijst de eindspelkunst een slechte dienst. Natuurlijk ga ik het niet in mijn bol halen tijdgenoten-critici naar de kroon te steken die al een gevestigde reputatie hebben opgebouwd als killers van meer recente studies, zoals o.m. Alain Pallier, en Jürgen Fleck. En daarnaast is mijn vriend Ignace al flink bezig zijn reputatie van vreedzame Terminator alle eer aan te doen, zowat onder het motto van 'de mens wikt en de dual beschikt'. Intussen zal ons aller 'comedy of errors' nog niet zo gauw zonder acteurs vallen!

Leuk mits correct

door Harold van der Heijden

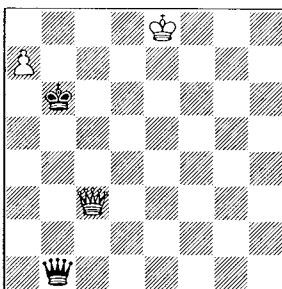
V. Neistadt
Shakhmaty Vestnik 1993

1) Wit wint

1. ♕f2! ♜f1+! 2. ♕xf1 d1♖+
3. ♕f2! ♜g1+! 4. ♕xg1 ♜g4+!
5. ♜g3!! ♜d4+! 6. ♜e3! ♜g4+!
7. ♕h1! ♜xf5 8. ♜e8+ en mat.

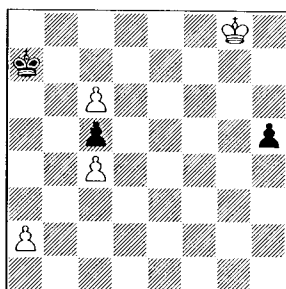
W. Proskurowski
Tidskrift för Schack 1972

2) Wit wint

1. ♜a5+! (1. a8♖? ♜b5+ 2. ♕f8 ♜f5+ 3. ♖g8 ♜c6+ 4. ♕h7 ♜f5+ 5. ♕h6 ♜e6+; 2. ♕c7 ♜c5+! 3. ♜xe5 pat; 2. ♕f7 ♜c4+! 3. ♜xc4 pat) 1... ♜xa5 2. a8♖+ ♖b6 3. ♖b8+ wint.

M. Zinar
64 1989

3) Remise

1. ♕f7! ♖b6! 2. ♕f6!! h4
3. ♕e5!! ♖xc6 4. ♕f4 ♖b6
5. ♖g4 ♖a5 6. ♖xh4 ♖b4
7. ♖g3! ♖xc4 8. ♕f2! ♖c3
9. ♕e2 c4 10. a4 =.

Euwe Centennial

On the occasion of the 100th birthday of former World Champion (1935-37) Machgielis (Max) Euwe (1901-1981), the Max Euwe-Centrum (MEC), in co-operation with the Nederlandse Bond van Schaakprobleemvrienden (NBvS) and the Alexander Rueb Vereniging voor Schaakeindspelstudies (ARVES) organises a formal international tourney for endgame studies (free theme).

Judge: IGM Jan Timman

1st prize:	750 NLG
2nd prize:	500 NLG
3rd prize:	250 NLG

Composers are invited to submit their original endgame studies (maximum: two per composer) before January 1st, 2001 to the tourney director:

Harold van der Heijden, Michel de Klerkstraat 28, 7425 DG Deventer, The Netherlands
harold_van_der_heijden@wxs.nl (submissions by E-mail are allowed)

The provisional award will be officially announced during the PCCC-meeting in Wageningen (2001).

PLEASE REPRINT - PLEASE REPRINT - PLEASE REPRINT

J. Vandiest-80 JT

Gesloten toernooi onder de auspiciën van de KSFAH

Thema: remake, met maximaal 7 stukken, van een vorige studie van om 't even welke componist, die incorrect werd bevonden, of die zich blijkt te lenen, hetzij tot meer economie, hetzij tot een interessante inleiding, een fijner en rijker variantenspel, enz.

3 prijzen en (eventueel) 3 eervolle vermeldingen

Inzenden tot en met 31-8-2000 aan J. Vandiest, Arthur Matthyslaan 30, B-2140 Borgerhout, België

De bron en volledige oplossing van de herwerkte studie dienen aangegeven te worden.

Tussenrapport op 31-10-2000, eindrapport op 1-12-2000.

Inhoudsopgave 12e jaargang nummer 1

		pag
Redactioneel	Harold van der Heijden	1
Thema en Variaties (slot)	Wouter Mees	2
(Un)solved Mysteries	Harm Benak	4
The Modenese school's finimenti	Enzo Minerva	5
Saavedra XIII	Ignace Vandecasteele	9
ARVES-10 JT: Provisional Award	Harold van der Heijden	10
The Kasparov-World Game	Guy Haworth & Peter Karrer	12
Het Leste is het Beste IV	Ignace Vandecasteele	15
EBUR 2000 originals!	Harm Benak	15
Manke Maljutka's II	Ignace Vandecasteele	16
The Man who Scored 12 Twice	Alain Pallier	17
Een 'Comedy of Errors'	Julien Vandiest	19
Mits Correct!	Harold van der Heijden	24
Euwe Centennial	-	25
J. Vandiest-80 JT	-	25

ISSN 1386-5404